

S KAPITÁNSKOU ČEPICÍ PO HOLANDSKÝCH KANÁLECH

Na začátek jedna otázka – jak byste mohli nejlépe prozkoumat zem rovnou jako placka, prošpikovanou tisíci kanály, říčkami, řekami i průplavy, jejichž hustota daleko převyšuje počet silnic? Správně – jediné na palubě obytné lodi, kterou si můžete pronajmout třeba na týden, a po vodě se vydat vstříc větrným mlýnům, tulipánovým polím, městečkům připomínajícím živoucí skanzen a vůbec všemu, co má Holandsko pro říční vlky přichystáno...

Koho by to nelákalo, nasadit si pomyslnou či zcela reálnou kapitánskou čepici, postavit se zmužile za kormidelní kolo a do túrování lodního motoru zavolat na zbytek posádky: „Pozor, vyplouváme!“

Modrobílá ocelová kráska, jež ve svých kajutách skrývá dostatek pohodlí a komfortu, třeba i pro deset lidí, pomalu nabírá rych-

lost, obrací se proti proudu a mizí za nejbližší vodní zátočinou. Čeká ji týden plavby po holandských kanálech, což znamená, že se může dostat kamkoliv – od prostorných jezer po neuvěřitelně hustou a vzájemně dokonale propojenou síť různě širokých kanálů čili *grachtů* zasahujících až do center velkých měst. S trochou nadsázky se dá říct, že s lodí

můžete zakotvit klidně i na náměstí – pokud tam bude veřejné kotviště. Holanďané si jsou moc dobře vědomi, co možnost cestování po vodě přináší, a tak kolem toho vybudovali perfektně fungující turistický byznys. Největší překvapení čeká hned na úvod – abyste takovou krásku dosahující rychlosti až patnáct kilometrů v hodině mohli řídit, nepotřebujete

Staletími osvědčený systém zvedacích a otáčecích mostů či zdymadel funguje bezchybně. Princip se od středověku změnil jen nepatrně a i ten nejstarší exponát pokrytý pavučinami na odlehleém grachtu zvedaný ručně funguje vás bez problémů pustí dál. U některých mostů se platí – eurem do dřeváku, který na rybářském prutu spouští správcu.

kromě dovršených 18 let nic. Jen bleskové školení na začátku plavby, vysvětlení práce s obsáhlým manuálem a hlavně říční mapou, ke které patří i almanach s otevíracími dobami zvedacích mostů.

Vzhůru do Středu

Jak potvrzují i experti na říční turistiku z cestovní kanceláře Dutch Masters s více jak patnáctiletou zkušeností pronájmu lodí, existují v zásadě tři hlavní plavební trasy: *Střed Holandska*, *Sever* a *Jih*, přičemž na severu se můžete samostatně plavit ještě kolem břehů bývalé mořské zátoky, nyní sladkovodního jezera IJsselmeer. Pro ty, kdo jsou v zemi tulipánů poprvé, doporučuje ředitel Holandské

turistické informační kanceláře Čechoholanďan Daniel Hagen zhruba 200km trasu středním Holandskem provinciemi Utrecht, Noord Holland a Zuid Holland, které lze zvládnout za 35 hodin plavby. Během nich neuplyne kilometr, abyste nenarazili na nějakou malebnou vesnici, městečko, pole tulipánů či narcisů, farmy produkující proslavené holandské sýry, roztočené větrné mlýny (ano, v Holandsku to zdaleka není jen atrakce pro turisty – mnohé z mlýnů jsou dodnes funkční) a hospůdky přímo na břehu, kde lze bezpečně zakotvit.

Pro tuto oblast Holandska je charakteristická i rozmanitost druhů vod. Typické *polder*y, získané odčerpáním mořské vody z ploch oddělených od moře hrázemi, často sousedí s jezery, řekami i kanály a v kombinaci s lesními porosty vytvářejí zcela originální přírodní areály. S lodí můžete v podstatě kamkoliv a někdy jsou to nečekané zážitky, jako když při plavbě kanálem shlížíte na dálnici dole, která vodní tok podjíždí...

Města s vůní sýra

Téměř o každém z měst, která trasa projíždí, se dá napsat mnoho poutavého. Určitě to platí o *Alkmaaru* proslaveném sýrovými trhy a souměří, při níž se každý pátek dopoledne obrovské žluté bochníky transportují na závěsných vaha-dlech před historickou vážní budovu ze 14. století. V městě *Alphen a/d Rijn* ležícím mezi Utrechtem a Leidenem, v samém „zeleném srdci Holandska“, zase mají Jaarmarkt – největší trh v zemi. V místním vodním mlýně *de Eendracht* si můžete každou neděli osobně umlít mouku a pak se jít třeba podívat na *Archeon* – park se 43 minireplikami historických budov. Modrobílou fajánsí, skvělými malíři „zlatého věku holandské malby“ v čele s Janem Ver-

Na kolik vás vyjde dovolená na lodi

Motorové obytné lodě jsou konstruované pro 2 až 16 osob. K vybavení patří kuchyň se sporákem, lednicí a dřezem, sprchový kout, WC s námořní toaletou (místo splachování se pumpuje), kajuty, salon a kapitánský můstek. Na lodi je samozřejmě topení i klimatizace. Lodě mají dieslový motor, který pohání lodní šroub, některé mají kvůli lepšímu manévrování přední i zadní dokormidlovací zařízení.

V průměru přijde týdenní pronájem s plnou nádrží pro 6–8 lidí na 500 €, ceny se samozřejmě liší podle typu lodí, velikosti a sezony. Do dalších nákladů je třeba započítat poplatky za kotvení v přístavech (8–15 € za noc), půjčení jízdních kol (od 20 € na týden), poplatky na některých zdymadlech, případné doplnění pitné vody na cestě (3 € za 100 l).

Pronajimatelé většinou vyžadují také složení vratné kauce 250 až 1 000 €, což je výše spoluúčasti při případném poškození lodě. Někteří, jako například Dutch Masters, mají přichystáno množství doplňkových služeb – manuály v češtině, lodní deníky, filmy z plavby, nebo i možnost proškolení se v Česku, na Vltavě.

meerem i hrobkou holandské královské rodiny se pyšný univerzitní město *Delft*. Jen pár hodin jízdy malebnou krajinou plnou zelených pastvin a hájů pak leží *Haag* – nejzelenější město Holandska. Sídlo vlády, parlamentu a samozřejmě i mezinárodního soudu. I tady mají „Holandsko v kostce“ – *Madurodam* s miniaturami všech zásadních holandských památek.

Edam, jak už název napovídá, dal název sýru eidam. Ten pravý holandský má ovšem zcela jiné parametry než ty, co znáte z českých supermarketů. Nejmenší kotouč „baby Edam“ váží kolem kilogramu. Vyrábí se na mnoha sýrařských farmách v okolí a v létě ho nabízí i tradiční Kaasmarkt – sýrový trh. Ve *Volendamu* na břehu jezera IJsselmeer se chuť zralých sýrů navíc mísí s vůní čerstvých ryb. Tato původně rybářská vesnice dodnes sálá atmosférou starých časů. Ve stáncích na hrázi se servírují místní speciality – výborné pohankové lívanečky *poffertjes* a hlavně uzení úhoří *gerookte paling*.

Sýrová farma *Alida Hoeve* pár kilometrů za městem má pro našince přidanou hodnotu navíc – výrobu sýrů i tradičních dřeváků vám tu předvedou okrojované různolící selky v rozto-mile komolené češtině! Místní gouda značky Henri Willig však patří k nejlepším v zemi a skutečnou bombou je bochánek goudy Dynamite obohacené o česnek, bylinky a také kopřiv-

Nizozemsko

Cesta: letadlem (odlety mnohokrát denně, 1 hodina a 40 min), autem (asi 950km, 8–11 hodin), autobusem (14–17 hodin), vlakem (přestupy v Drážďanech a Frankfurtu, asi 11 hodin)

Cestování: EU – nejsou potřeba žádné speciální doklady, řízení lodí vyžaduje jen zhruba 30minutové zaškolení, případně krátkou zkušební plavbu, a řídit může kdokoli nad 18 let

Jazyk: nizozemština je západogermánský jazyk, jehož základem bylo hornofranské nářečí, tzv. dolní němčina, vlámsština pak označuje mluvenou nizozemštinu ve Vlámku

Ceny pronájmů: viz vložený článek

Kontakt: www.holandsko.cz, www.locaboat.cz, www.hausboty.cz

K holandským kanálům patří lodě s nadšenými turisty stejně jako větrné mlýny na jejich březích.

vy. Od goudy na taliři k městu *Gouda*, západně od Utrechtu, to už není tak daleko a nabízí se tu lahůdka zcela odlišná – delikátní *stroopwafel*, máslové vafle plněné karamellem.

Pasoucí se ovce u malebných upravených baráčků – typický obrázek holandského venkova.

Lákadlo jménem Amsterdam

Alespoň jeden den je záhodno si nechat na prohlídku hlavního města Holandska Amsterdamu. Pro soustavu kanálů protínajících město se mu ne nadarmo říká *Benátky severu*. A pro kosmopolitní, uvolněnou atmosféru, charakteristickou nejen proslulou „čtvrť červených luceren“ či četnými coffee shopy pro příznivce měkkých drog, zase *New York Evropy*. Město lze objevovat přímo z vody, nejlépe na palubě typických nízkých lodí s prosklenými střechami, nebo z ulic, kde ovšem tvrdě vládne jízdní kolo – nejlépe s jednoduchým převodem a hodně hlasitým zvonkem. Za podívání stojí rozhodně i místa spojená se dvěma světově známými malíři – *Rembrandt van Rijn* tu má svůj dům, proslulá Noční hlídka visí v Rijksmuzeu, spolu s unikátní kolekcí vlámských, španělských a francouzských mistrů. Muzeum *Vincenta van Gogha* se zase pyšní sbírkou

205 obrazů, 524 kreseb a akvarelů slavného impresionisty, již věvodí známé Slunečnice. Po takové dávce kultury je lepší trochu změnit priority – co třeba *Muzeum hašiše* či *Sex muzeum* pár metrů od pulzujícího srdce města, náměstí *Dam*? Kdo má už adrenalinu plné zuby a dává přednost vůni květin, může si život zpříjemnit návštěvou proslaveného *květinového trhu* u kanálu *Singel* a potom pokračovat na náměstí *Waterlooplein* na legendární bleší trhy.

Lesem větrných mlýnů

Na samé hranici mezi severní a střední částí leží další velké město *IJmuiden*, brána do severomořského kanálu *Noordzeekanaal*, který zajišťuje Amsterdamu spojení s mořem. Proto je domovem nejrozsáhlejší sítě zdymadel na světě. Kromě tváře pulzujícího průmyslového centra, kde lze v přístavu narazit i na stometrové zaoceánské kolosy, nabízí i svou vlněnější tvář – národní park *Zuid-Kennemerland* o rozloze 3 800 hektarů plný pláží, písčinych dun, lesů a statků, jehož krásy lze vychutnávat jak ze sedla bicyklu, tak třeba i koňského.

Jízdní kola, zaparkovaná kde se dá, dotvářejí neopakovatelný kolorit amsterdamských ulic.

Kudy kam aneb trasy podle odborníků

V zásadě existují tři hlavní plavební trasy: Střed Holandska, Sever a Jih. My se zaměříme na první dvě.

Severní Holandsko (Frísko)

Není tak zatíženo provozem, ideální pro ty, kdo hledají klid, pohodu a neporušenou přírodu. Frísové jsou navíc velmi rázovitý národ, který si potrpí na tradice a návštěvníky; cizince dokonce vybavují „fríským pasem“.

Tip na trasu: Koudum – Gaastmeer – jezero Heegermeer – Princes Margriet Kanaal – Warten – Burgum – Dokkum – Leeuwarden – Grou – Akkrum – jezero Sneekermeer – Sneek – IJlst – Bolsward – Makkum – Koudum

Střední Holandsko

Ideální pro začátečníky a ty, kteří z Holandska chtějí poznat co nejvíc zejména historických pamětihodností, protože kanály vedou až do center měst.

Tip na trasu: Nieuwegein – Oudewater – Gouda – Alphen a/d Rijn – Brassemeer – Kaag – Haarlem – Noordzeekanaal – Amsterdam – Muiden – Loenen – Utrecht – Nieuwegein

Dokonalým kontrapunktem ke skladištím a průmyslovým objektům, často v ojedinělém a originálním architektonickém stylu, které lze na trase potkat, je i *Zaanstad/ Zaanse Schans*, patnácté největší město Holandska. Vzniklo sloučením sedmi vesnic a právě díky tomu získalo kouzlo rozmanitosti. Poznáte ho už z dálky díky vojensky sevřené řadě větrných mlýnů, jejichž lopatky ční majestátně nad krajinou. Uprostřed rašelinišť a luk leží shluk typicky zelených dřevěných domků s upravenými zahradami, hrbolatými můstky a hlavně – větrnými mlýny. Nezapomeňte na pekařské muzeum *In de Geeronde Duyvekate* či první obchod *Alberta Heijna*, zakladatele obchodního řetězce Ahold.

Poslední rada před cestou

Plánování trasy, která by propojila co nejvíc turisticky zajímavých míst, je tak trochu dobrodružství a puzzle zároveň, protože je zapotřebí vzít v úvahu výšku lodě kvůli mostům i její ponor a vztlak. V cestovkách mají samozřejmě své léty osvědčené, vyzkoušené trasy, ale nikde není psáno, že zrovna tady, u odbočky do nenápadného kanálu a starobylého zvedacího mostu nečeká něco, co ještě nikdo v žádném manuálu a bedekru nepopsal. Stačí jen vyplout... ■